

УКРАЇНА У ВЕЛИКІЙ ВІЙНІ 1939 - 1945

КИЇВ

УДК 94(477)"1939/1945"
ББК 63.3(4УКР)62
У 45

Б-ка ПНПУ ім. К.Д.Ушинського

PD5700

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ІГОР ЮХНОВСЬКИЙ

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР

ЛЮДМИЛА ГЕРАСИМЕНКО, ВЛАДИСЛАВ ГРИНЕВИЧ, ОЛЕКСАНДР ІВАНКІВ,
ВІКТОР КОРОЛЬ, ОЛЕКСАНДР ЛИСЕНКО, ІВАН ПАТРИЛЯК, ВАСИЛЬ РАСЕВИЧ

УПОРЯДНИКИ

ЛЮДМИЛА ГЕРАСИМЕНКО, ВАСИЛЬ РАСЕВИЧ

ТД ~ 5700

Редакційна колегія висловлює вдячність видавництву "Amber Books Ltd"
за надані мапи з книги David J. Jordan and Andrew A. Wiest "Atlas of World War II" (London, 2004).

У 45 **Україна у Великій війні 1939–1945: науково-популярне видання.** – Київ: Емма, 2014. – 264 с.: 269 світл.

У виданні представлено матеріали про причини, перебіг і наслідки однієї з найбільших і найтрагічніших подій в історії українського народу ХХ століття – Другу світову війну. У запропонованій книзі проаналізовано події, що відбувалися на території сучасної України, або були пов'язані з діяльністю українців, починаючи від проголошення Карпатської України у березні 1939 р., і завершуючи подіями на Далекому Сході у вересні 1945 р. У праці описуються війна, організація самооборони, буденне життя під різними окупаційними режимами, національно-визвольна боротьба українців та ідейно-політичні лінії розколу в середовищі українських націоналістів.

Велику увагу приділено питанням історії Другої світової війни, участі українців у радянсько-фінській війні, в радянсько-німецькій війні, в українсько-польському конфлікті, висвітлюється боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу. Особливе місце у книзі відведено вкладові українців у розгром нацистської Німеччини.

На основі значного масиву сучасних матеріалів розглянуто основні аспекти формування історичної пам'яті українського народу про Другу світову війну.

ВИДАННЯ ВИДАНЕ КОШТОМ ПАТ "ОБОЛОНЬ"

З великою вдячністю науковий колектив історичної праці "Україна у Великій війні 1939–1945" висловлює свою повагу та вдячність добродійнику – Президенту ПАТ "Оболонь", депутату Верховної Ради України III, IV, VI скликань Олександрові В'ячеславовичу Слободяну.

ЗМІСТ

Від упорядників	5
Переднє слово	6

РОЗДІЛ I. ЄВРОПА ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Українці у складі СРСР, Польщі, Чехословаччини і Румунії.	
Прихід Адольфа Гітлера до влади у Німеччині. Співпраця СРСР і Німеччини	16
Мюнхенська угода. Пакт Ріббентропа – Молотова	23
Карпатська Україна. Початок Другої світової війни для України	28
Війна між Німеччиною і Польщею. Спільні дії гітлерівської Німеччини і сталінського СРСР	32
Західна Україна у складі СРСР	37
Українці у "Зимовій війні" СРСР проти Фінляндії	41
Приєднання до УРСР Бессарабії та Північної Буковини	44

РОЗДІЛ II. НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКА ВІЙНА В 1941–1942 РОКАХ

Німеччина і СРСР на початку війни. Військові дії у 1941–1942 роках.	48
Поразка радянських військ. Волинський котел. Затримання наступу німців в Україні. Героїчна оборона Києва. Порятунком Москви	54
Трагедія мирного населення України. Евакуація майна з України на Урал. Руйнування Києва, Дніпрогесу. Політика випаленої землі. Розстріли українських політичних в'язнів	69
Битва і перемога під Москвою. Кінець німецького "бліцкригу". Німецький наступ у 1942 році. Окупація України	79

РОЗДІЛ III. ЖИТТЯ В ОКУПОВАНИЙ НІМЦЯМИ УКРАЇНІ

Адміністративно-територіальний поділ окупованих земель. Окупаційні адміністрації	86
Окупаційна економічна політика. Остарбайтери	91
Расова культурна політика та дискримінація	98
Німецький терор в Україні	101
Голокост	103
Трагедія радянських військовополонених	107
Київ у роки окупації	113
Вживання в умовах окупації. Церкви в Україні	119
До проблеми колабораціонізму на території України	127
Організація СРСР комуністичного підпілля на території окупованої України	129

РОЗДІЛ ІV. РУХИ ОПОРУ УКРАЇНЦІВ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Від самооборони до відсічі: "Поліська Січ" і Українська Повстанська Армія Тараса Бульби-Боровця	136
ОУН. Створення нової Української Повстанської Армії	144
Збройна боротьба в 1944–1945 роках. Громадянська війна	148
Захисна діяльність Українського Центрального та Українського Національного Комітетів	157
Конфлікт між українцями і поляками на Волині і в Закерзонні. Етнічні чистки	163

РОЗДІЛ V. ЗВІЛЬНЕННЯ УКРАЇНИ

Бойові дії на Правобережній Україні та відновлення радянської влади на всій території України	170
Ленд-ліз	186
Радянська влада в Україні	189

РОЗДІЛ VI. УКРАЇНЦІ НА ФРОНТАХ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Звільнення країн Східної й Центральної Європи. Антифашистські повстання	195
Українці у складі збройних формувань союзників та в європейському русі Опору	202
Українські збройні формування у німецькій армії	206
Закінчення Другої світової війни	210

РОЗДІЛ VII. НАСЛІДКИ ВІЙНИ

Втрати України	216
Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин	220
Геополітичні підсумки Другої світової війни	226

РОЗДІЛ VIII. ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА В ІСТОРИЧНІЙ ПАМ'ЯТІ УКРАЇНЦІВ

Додаток. Мапи	240
---------------------	-----